

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

21. juli 2020

UKA2020/128

Inatsisartut suleriaasianni § 33 naapertorlugu matumuuna inatsisartunut aalajangiiffigisassatut siunnersuut imaattoq saqqummiuppara:

Meeqqat, inuusuttut inersimasullu akornanni naqinnernik ilisarinnissinnaanngitsut aamma atuarnermik allannermillu ajornartorsiuteqartut pillugit nuna tamakkerlugu iliuusissanik pilersaarusiornissamut Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut Ilaasortaq Sofia Geisler, Inuit Ataqatigiit)

Tunngavilersuut:

2011-ip ukiaani Naalakkersuisut Inatsisartunit peqquneqarput nuna tamakkerlugu iliuusissanik pilersaarusiornissamut. Inuppassuarnut pitsaasumik sunniuteqartussamik siunertalik suliaq 2014-imikunitsinneqarpoq.

Nuna tamaat isigalugu pilersaarusiortoqanngitsoorneratigut inuppassuit ajoraluartumik kalluarneqarsimassapput. Inuussutissarsutiqgisinnaasunngorlugu piginnaasaqarlerluni ilinniartitaanernut apakaannissamut aporfissaqarsimassapput, sulilumi taamaassalluni.

Ulloq manna tikillugu nalunaarsorneqanngilaq naqinnernik ilisarinnissinnaanngitsut Nunatsinni qassiunerat¹, meeqqanut naqinnernik ilisarinnissinnaanngitsutut pasitsaannejartunut misiliutaasartussaq suli pigineqarani aammalu naqinnernik ilisarinnissinnaannginnermut misiliutaasartussaq kalaallisut ingerlanneqarsinnaasoq qanorlu annertutigisumik naqinnernik ilisarinnissinnaannginнеруп nalilernissaanut atugassiaq suli pigineqarani.² Inuit Ataqatigiinniit isumaqarpugut meeqqat, inuusuttut inersimasullu eqqarsaatigalugit, siusinnaarluni ikorsiinissaq iliuuseqarfingisariaqaripput.

Inuit naqinnernik ilisarinnissinnaanngitsut piginnaasamik millisarneqarnerannik ataavartumik atugaqartarput, naqinnerit nipillugu atuarniarnerminni, naqinnernik ataasiakkaarinerminni allanniarnerminnilu ataqatigiissikkuminaatsittartamatigit.

Naqinnernik ilisiarinnissinnaannginneq pissutigalugu ikiorserneqarnissamik pisariaqartitsineq inummiit inummut assigiinngittarpoq, ilisarinnissinnaannginneq assigiinngitsumik sakkortus-suseqartarmat. Taamaattumik pingaaruteqarpoq naqinnernik ilisarinnissinnaannginneq pillugu inunnut ataasiakkaanut tunngatillugu tamatuma nalilorsorluarneqartarnissaa, ikorsiineq eqqortoq sisusinaartumillu pisariaqartoq anguniarlugu.

¹ §37 naapertorlugu Naalakkersuisunut apeqqut nr. 259, 2018

² <https://sermitsiaq.ag/kl/ane-lone-baggernaqinnernik-ilisarinnissinnaanngitsunut-misiliut-suliarineqarpoq>

Periusissiap nuna tamakkerlugu isiginnittup suliarineratigut inuiaqatigiinni akuusut ikittuunngitsut pitsaaneruseumik tunngavissinnejarnissaannut aqutissiuussissaagut, inuuniarnikkut atugassarisat pitsaanerulernissaannut tunngavisseeqataassalluta inuillu kiffaanngissuseqarnerunermik misigisimalernissaannik pilersitseqataassalluta. Taamaammat Inuit Ataqatigiinniit isumaqarpugut nuna tamakkerlugu isiginnittumik periusissiorissaq pingaaruteqaqisoq pisariaqartinneqaqisorlu.

Qularutissanngilaq inunnut ataasiakkaanut inuiaqatigiinnullumi tamanut pingaaruteqartorujussumat kikkulluunniit inuussutissarsiutigisinaasaminik ilinniakkamik angusaqarsinnaanerat. Tamatumunnga pisariaqartipparput innuttaasut atuarniarnikkut ajornartorsiuteqartut eqqortumik ikiorserneqarnissaat, taamaasillutik ilinniakkamik ingerlatsillutik naammassinnissinnaalernissaat anguniarlugu. Pingaarnertullu; inuiaqatigiinni allat assigalugit paassisutissanut piusunut pissarsinisaminnut appakaassinnaalernermik misigisimalissallutik.

Innuttaasut atuarniarnikkut aamma allanniarnikkut ajornartorsiuteqartut ikiorserneqarnermikkut nukittunerulerpata amerlanerit soraarummeersinnaanngussapput ilinniaqqissinnaalerlutik, kingunerissavaalu kalaallit suli amerlanerusut sulisinnaanngornerat.

Pisortanut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai:

Siunnersuut pisortanut aningaasatigut allaffissornikkullu malitseqassaaq.

Taggipparput iliuusissanut pilersaarutip piviusunngortinnissaanut ilinniagartuut aappaa avillugu sulisinneqarsinnaasut 500.000 kronit nalinganut. Aningaasat takku Ilinniartitaanermut, Kultureqanermut Ilageeqanermullu Naalakkersuisoqarfimmut illikartineqassapput, aningaasaliinertulli isigisari-aqarput, tassami iliuusissatut pilersaarusiornерup malitsigisaanik allannermik atuarsinnaanermillu ajornartorsiuteqartut siunissami iki linerisigut sulisinnaasullu amerlinerisigut inuiaqatigiinnut iluaqutissangortitsineq anguneqassamat.

Namminersortunut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai:

Siunnersuutip namminersorlutik inuussutissarsiortunut aningaasatigut allaffissornikkullu kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqanngilaq.

Innuttaasunut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai:

Siunnersuut naliginnaasumik innuttaasunut aningaasatigut allaffissornikkullu akorngusiinavianngilaq, innuttaasulli atuarnermut ajornartorsiuteqartut imaluunniit naqinnernik takunnissinnaanngitsut naatsorsuutigisinaalissavaat tunngaviusumik iliuusissanut pilersaarut, siunissami ikiuinissamut tunngaviulluartussaq. Ikiunissap pineqartup innuttaasut eqqartorneqartut aningaasarsiornikkut atugarissaarnerulersissavai, piginnaasatik nutaat atorlugit soraarummeersinnaalersussaammata ilinniaqqinnissaannut tunngavissiisumik.